

18. Yüzyıl - 19. Yüzyıl Felsefesi - 3

1. “Akıl hiçbir şeyi algılayamaz, duyarlar hiçbir şeyi düşü-
nemez. Bilgi ancak bunların birleşik faaliyetinden doğar.”
**diyen Kant, felsefe tarihi içerisindeki hangi iki görü-
şü uzlaştırmıştır?**

- A) Fenomenoloji - Analitik felsefe
B) Rasyonalizm - Empirizm
C) Pozitivizm - Entüsyonizm
D) Kritizim - Pragmatizm
E) Septisizm - Rasyonalizm

2. Birçoğumuz “özgürlük” veya “devlet” gibi kavramlara
sahibiz. Ancak bunlar dünyada görebildiğimiz, doku-
nabildiğimiz ya da koklayabildiğimiz şeyler değildir.
Empirist filozof Locke, özgürlük gibi karmaşık fikirlerin
bile, en nihayetinde, basit algı parçalarının bir araya
gelmesinden oluştuğunu iddia eder.

**Buna göre empirizmin temel iddiası aşağıdakilerden
hangisidir?**

- A) Bilgi, duyu verilerinin aklın apriori kategorilerinde
şekillenmesi ile oluşur.
B) Gerçeğin bilgisi akıl yürütme ve mantıksal çıkarımlarla
oluşur.
C) Deneyimlerimizden elde ettiğimiz bilgiler yanıltıcıdır.
D) Tüm bilgilerimizin kaynağı deneyimdir.
E) Mutlak bilginin kaynağı aklıdır.

3. Kant, insan aklının kendisi ile dış dünya arasındaki ilişki-
sini konu edinir. Buna göre, ancak bize göründükleri bi-
çimiyle nesneleri bilebiliriz; bize görünümlerinin dışında,
kendinde nesnelerin nasıl olduğunu bilemeyiz.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan aklı görünenleri bilebilir.
B) İnsan aklı bilgi edinmede sınırlıdır.
C) Akıl, kendinde şey hakkında bilgi edinemez.
D) İnsan aklı dış dünya hakkında bilgi edinebilir.
E) Tanrı, ruh, ölümsüzlük gibi konular kesin bilgi alanımı-
zın içindedir.

4. Kant'a göre; “Bir esnafın deneyimsiz bir müşteriyi aldat-
maması ödevine uygun bir eylemdir. Yoğun alışveriş ya-
pılan bir dükkânda akıllı bir esnaf da böyle bir şey yap-
maz; herkes için genel bir fiyat koyar. Öyle ki küçük bir
çocuk bile herkes gibi oradan alışveriş yapabilir. Böylece
insanlara dürüstçe hizmet edilmiş olur; ama bu, o esna-
fın bunu ödevden dolayı ve dürüstlük ilkelerine dayandığı
için yaptığına inanmamız için yetmez...”

**Buna göre bir eylemin ödevine uygun olmasının ölçütü
aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Topluma hizmet etmesi
B) Özgürce yapılmış olması
C) Kişisel çıkarıya dayanması
D) Temelinde iyi niyetin bulunması
E) Herhangi bir karşılığının olmaması

5. John Locke, “İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme” adlı eserinde
Tanrı, evren, ruh, madde gibi konularda düşünmeden önce
yapılması gereken ilk işin insanın bilme yetisinin ele alınması
olduğunu ve özne olarak neyi bilip neyi bilemeyeceğimizin
araştırılarak bilginin sınırlarının saptanması gerektiğini be-
lirtmiştir.

**John Locke’a göre araştırılması gereken konu önce-
likle aşağıdaki alanlardan hangisi ile ilgilidir?**

- A) Epistemoloji
B) Metafizik
C) Ontoloji
D) Etik
E) Estetik

6. Hegel felsefesinin temel özelliği düşünlülük olanla ger-
çek olanın, düşüncenin yasalarıyla varlığın yasalarının
özdeşliğidir. Bu nedenle Hegel, gerçeğin bilgisine de-
neye başvurmadan sadece akılla ulaşabileceğini söyler.
İnsanın doğru bilgiye ulaşmak için varlığa yönelmesi ve
onu düşüncesine konu edinmesi yeterlidir.

**Hegel’in bu görüşünü aşağıdaki yargılardan hangisi
doğru ifade eder?**

- A) İnsan her şeyin ölçüsüdür.
B) Aklını kullanma cesareti göster.
C) Var olmak algılanmış olmaktır.
D) Bütün bildiklerimiz deneyle başlar ama deneyden çıkmaz.
E) Akılsal olan her şey gerçek; gerçek olan her şey akılsaldır.

7. “İnsan özgür doğar ama kendini zincire bağlanmış ola-
rak bulur.” diyen Rousseau, “Toplum Sözleşmesi” adlı
eserinde insanın, devletin yasalarına itaat ederken aynı
zamanda birlikte özgür yaşamanın olanağını sorgular.
Bu sorunun çözümünü Rousseau bireyin kendisini bü-
tün haklarıyla toplumun tümüne bağlamasında bulur.
Bütünün iyiliğini göz önünde bulunduran bir duyguyla ve
siyasi bilinçle topluma bağlanan birey, kaybettiği doğal
özgürlüğünün yerine yasal özgürlüğü koyabilecektir.

**Buna göre Rousseau için bireyin özgürlüğü aşağıda-
kilerden hangisiyle sağlanabilir?**

- A) Doğa durumuna dönüşmesiyle
B) Genel iradeye bağlanmayla
C) Kendi özçikarlarını gerçekleştirilmesiyle
D) Devletin başlı başına bir amaç olmasıyla
E) Bireyin temel haklarından vazgeçmesiyle

8. Kant, insan zihninin yalnızca kavram ve kategorileri ara-
cılığıyla kendilerine bir yapı kazandırdığı fenomenleri bi-
lebileceğini, bunun ötesine geçerek şeylerin kendilerini
bilemeyeceğini söyler. İnsan bilgisi duyu deneyinin dün-
yasıyla sınırlıdır ve nesneler ancak insan zihninin yapısı-
na uyduğu için bilinebilir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan bilgisi sınırlı bir yapıya sahiptir.
B) Metafizik alana dair bilgi imkânsızdır.
C) Bize görünen dünya en yüksek gerçekliktir.
D) İnsan zihni deneyim alanını aşan bir şeyin bilgisine
sahip olamaz.
E) Bilgi edinme sürecinde insan zihni aktiftir.

9. “İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme” adlı kitabında aklın
içini tamamen boşaltan ve onu sadece bir bilgi edinme
yetisine indirgeyen Locke, aklın doğuştan getirdiği teorik
ya da pratik hiçbir ilke bulunmadığını söyler. Zihin boş
bir levhadır ve işleyeceği malzemenin temini bakımından
deneyime bağlıdır.

**Buna göre Locke aşağıdakilerden hangisini kabul
etmemektedir?**

- A) Kesin bilgiyi
B) Algısal bilgiyi
C) Apriori bilgiyi
D) Tekillerin bilgisini
E) Bilimsel bilgiyi

10. “Doğa, insanı iki egemen efendinin, haz ve acının hâkimiye-
ti altına yerleştirmiştir. Ne yapacağımızı gösterdikleri kadar
ne yapmamız gerektiğini de yalnız onlar belirler. Bir yanda
doğru ve yanlış ölçütü, diğer yanda neden ve sonuçlar
zinciri onların hükmüne bağlanmıştır. Her yaptığımızda, her
söylediğimizde ve her düşündüğümüzde bizi yönetirler. Haz
ve acıdan kaçmak için sarf ettiğimiz her çaba, sadece onları
göstermeye ve onaylamaya hizmet edecektir.”

**Bentham’a ait bu metinden hareketle aşağıdaki yar-
gılardan hangisine ulaşılabilir?**

- A) İnsanın etik varoluşu haz ve acıdan uzaklaşması-
na bağlıdır.
B) İnsan belirlenmiş bir doğaya sahip değildir.
C) İnsan davranışlarının temelinde haz ve acı vardır.
D) İnsan özgürlüğünü, doğasından kaçmak için sarf etti-
ği çabayla gerçekleştirecektir.
E) İnsan eylemlerinde temel alınabilecek nesnel bir ilke
yoktur.

11. Kant’a göre bilginin ham maddesi duylardan gelir.
Duyular aklın doğuştan getirdiği kategorilerin içine girer.
Bu kategorilerde şekil alarak akıl ilkeleri ile işlenir ve böy-
lece bilgi meydana gelir.

**Bu açıklamadan hareketle aşağıdaki yargılardan han-
gisine ulaşılabilir?**

- A) Bilginin oluşmasında, duylar tek başına yeterli değildir.
B) Kesin ve doğru bilgilere ulaşmak mümkün değildir.
C) Duyu verileri kategoriler sayesinde şekil alır.
D) Duyularla gelen bilgiler, akıl ilkeleri ile işlenir.
E) Tüm insanlarda aynı kategoriler mevcuttur.

12. Kant bilginin kaynağına ilişkin görüşünü; “Görüşüz kav-
ramlar boş, kavramsız görüşler kördür.” sözleriyle açıklar.

**Buna göre bilgilerimizin kaynağı aşağıdakilerden
hangisine doğru olarak verilmiştir?**

- A) Tecrübe
B) Sezgi
C) Duyu verileri
D) Akıl ve deney
E) Sezgi ve akıl

